

Gymnázium, Pardubice, Mozartova 449

Krizový plán školy

Vnitřní předpis gymnázia č. j. Gymoza 912/2024, VP/2024/12

7. Krizový plán školy

Obsah

7. Krizový plán školy	1
7.1 Krizové schéma.....	3
7.1.1 Mimořádná událost.....	3
7.1.2 Role zaměstnanců školy při řešení mimořádné události.....	4
7.1.3 Reakce školy na úmrtí ve školním společenství	5
7.1.4 Reakce v případě výhružných zpráv škole.....	6
7.2 Šikana	6
7.2.1 Strategie pro vyšetření a řešení šikany ve třídě	6
7.2.2 Počáteční šikana	7
7.2.3 Pokročilá šikana.....	7
7.2.4 Strategie při řešení kyberšikany	8
7.2.5 Postup při odhalení šikany učitele	8
7.2.6 Ohlašovací povinnost školy v případech šikany	8
7.3 Návykové látky	8
7.3.1 Tabákové výrobky.....	9
7.3.2 Alkohol.....	9
7.3.2. a) Konzumace alkoholu	9
7.3.2. b) Nález alkoholu	9
7.3.3 Omamné a psychotropní látky (OPL).....	10
7.3.3. a) Konzumace OPL.....	10
7.3.3. b) Nález OPL	10
7.4 Sebeпоškozování a poruchy příjmu potravy	11
7.5 Krádeže, vandalismus	11
7.6 Zbraně.....	12
7.7 Vniknutí cizí osoby či osob do areálu školy	12
7.8 Zásady přístupů k žákům s PAS.....	13
7.8.1 Zásady přístupu při výchově a vzdělávání žáků s PAS	13
7.8.2 Spolupráce škola – zákonný zástupce žáka – odborní pracovníci	13
7.8.3 Doporučený postup školy pro prevenci vzniku problémových situací u žáků s PAS	13

7.8.3. a) Stanovení projevů v chování, které jsou pro žáka charakteristické	14
7.8.3. b) Komplexní týmový přístup v rámci školy	14
7.8.4 Řešení krizové situace u žáka s PAS.....	15
7.8.4. a) Agresivní chování žáka	15
7.8.4. b) Autoagresivní chování žáka.....	16
7.8.4. c) Vznik rizikové situace mimo budovu školy	16
7.8.4. d) Scénář mimoškolní akce.....	17
7.9 Rasismus, Xenofobie, Extremismus.....	17
7.9.1 Postup při řešení	18

Krizový plán školy je dokument, ve kterém je návod postupu při řešení krizových situací ve škole. Je součástí školního preventivního programu a je vypracován v souladu s platným zněním Školního řádu. Krizový plán školy vychází z těchto dokumentů:

Vychází z dokumentů MŠMT

- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č.j. 21291/2010-28
- Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance, č.j.14423/99-22
- Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu, č.j. 11696/2004-24
- Pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci zneužívání návykových látek ve školách a školských zařízeních, č.j. 16227/96-22

7.1 Krizové schéma

7.1.1 Mimořádná událost

Ke vstupu do budovy je využíván **hlavní vchod s recepcí** a vstup ze dvora školy v případě příjezdu na kole. Další vchod je zajištěn proti vstupu neoprávněných osob. Neoprávněnému vniknutí do objektu školy je předcházeno kontrolou každé cizí osoby provozním zaměstnancem konajícím službu v recepci.

Interní mimořádná událost

- zpravidla požár, výbuch, úraz, vniknutí nepovolané osoby
- **zaměstnanec**, který ji zjistí, je **povinen** bez zbytečného odkladu toto **oznámit** řediteli organizace nebo nejdříve postavenému zaměstnanci, který je přítomen

Přijetí informace z vnějšího zdroje

- povinnost osoby zprávu předat oprávněné osobě
- příjem takových zpráv je zpravidla telefonicky, písemně či e-mailem. Pokud se jedná o zprávu anonymní, provede osoba, která ji vyslechla či přečetla, bez zbytečného odkladu přenos informace vedoucímu zaměstnanci
- o příjmu takové zprávy se provede písemný záznam s údaji, **kdy** byla přijata, **kdo** ji podával, **v kolik hodin** byla přijata a tento záznam bude uchován pro další řízení
- záznam se provede na jakýkoli papír, není předepsán žádný tiskopis
- ředitel přijme okamžité rozhodnutí a sdělí vzniklou situaci dalším zaměstnancům a osobám zdržujícím se v objektu a je-li nutné, nařídí evakuaci objektu

Obsah hlášení nadřízenému orgánu

- datum
- hodina
- místo vzniku mimořádné události
- charakter vzniklé mimořádné události
- dosud zjištěné následky mimořádné události
- počty zraněných, mrtvých či pohřešovaných dětí a zaměstnanců
- potřebná již přijatá opatření

Důležitá krizová čísla:

INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM: 112

POLICIE ČR: 158

ZÁCHRANNÁ SLUŽBA: 155

HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR: 150

Vstup do krizové situace dle schématu, které minimalizuje škody a snižuje chaos.

Postup po řádcích:

1. Krizová událost	2. Kdokoli volá 112	3. Záchrana životů	4. První pomoc, odstranění či omezení zdroje ohrožen
5. Integrovaný záchranný systém	6. Příchod záchranářů	7. Zapojení dalších složek	8. Zapojení zajistí IZS
9. Sběr informací, tvorba postupu	10. Krizový intervenční tým	11. Kontaktování zřizovatele	12. Kontaktování PPP Psycholog Metodik prevence
13. Krizová intervence ve škole	14. Krizový intervenční plán	15. Péče o intervenční tým školy Psychohygiena	16. Supervize
17. Péče po události	18. Plán ŠPP	19. Zajištění odborníků	20. Intervence ve třídách

7.1.2 Role zaměstnanců školy při řešení mimořádné události

Krizový intervenční tým

- tvoří vedení školy a členové ŠPP.
- tvoří krizový intervenční plán (rozdělení úkolů, kompetencí)

Tiskový mluvčí

- tiskovým mluvčím je VP a ředitel školy
- jakýkoli další zaměstnanec školy nemá povoleno komunikovat s médii, pokud jinak neurčí ředitel školy

Ředitel školy

- stojí mezi všemi zapojenými systémy, propojuje je vzájemně i s dalšími organizacemi.
- informuje rodiče o krizové události ve škole.

Při rozhovorech s žáky jsou vždy přítomny nejméně 2 osoby.

7.1.3 Reakce školy na úmrtí ve školním společenství

Plán se aktivuje ve chvíli, kdy škola dostane informace o úmrtí žáka nebo zaměstnance školy.

Role a postupy jednotlivých aktérů:

Vedení školy

- Ověřte správnost informace (pokud zprávu nesdělil přímo zákonný zástupce/rodina).
- Vyjádřete soustrast a nabídněte pomoc.
- Informujte zákonného zástupce/rodinu, že o úmrtí budou informováni pedagogové školy i žáci (spolužáci). Domluvte se, jaké informace lze sdělit a zda lze stručně informovat i rodiče žáků.
- Požádejte o souhlas s rituálem loučení, použití fotografií, vytvoření pietního místa. Dejte případně čas na rozmyšlení.
- Poproste o informování o termínu pohřbu.
- Sdělte zprávu jasně, všem srozumitelně a bez odkladu. Prvně informujte jednotně celý pedagogický sbor. Sdělujte jen ověřená fakta, snažte se zabránit spekulacím.
- Připravte si, adekvátně situaci, stručnou zprávu na webovou stránku školy s případným kontaktem na tiskového mluvčího školy.
- Zvažte, jak informovat rodiče žáků – o čem byli žáci informováni a kontakt na školní poradenské pracoviště v případě potřeby další podpory.
- Nabídněte místo pro vzpomínky – nástěnka, místo v místnosti, zákoutí na zahradě. Není vhodné vytvářet trvalé pietní místo v prostorách školy, mohlo by to bránit v procesu uzdravování. Zajistěte případné pietní místo z hlediska BOZP.
- Vyvěste černou vlajku.
- Podporujte otevřenou komunikaci, sdílení, důvěru v život, naději.
- Využijte podpory i vy sami, pečujte o své duševní zdraví.

Pedagogové

- Mluvte se studenty co nejdříve a to jasně, výstižně, otevřeně, srozumitelně, citlivě, bez eufemismů. Sdělujte třídě jen jasná fakta, ne domněnky a spekulace. Snažte se zabránit šíření fám.
- Nevyhýbejte se otázkám studentů, na všechny se snažte odpovědět, i když to může být, že odpověď neznáte (např. proč si dotyčný ublížil).
- Dodržte sdílení pouze domluvených informací.
- Pokud zákonní zástupci/rodina zatím nesouhlasili se sdělováním bližších informací, třída je informována pouze o úmrtí.
- Nebojte se ukázat, že i vy jste smutní a truchlíte.
- Když si nevíte rady, obraťte se na vedení školy, školní poradenské pracoviště nebo psychologickou poradnu. V některých případech může pomoci i policejní psycholog.
- Dle situace zařídte změnu režimu následujících dní/hodin (žádné testy, prostor pro sdílení, respektování pocitů žáků).
- Nabídněte rituál loučení či společných aktivit na zpracování dané skutečnosti (vytvoření pietního místa, minuta ticha, zapálení svíčky atd.).
- Nabídněte služby školního psychologa, Poradny Vigvam nebo podobných krizových center.
- Monitorujte emoční situaci žáků.
- Využijte podpory i vy sami, pečujte o své duševní zdraví.

7.1.4 Reakce v případě výhružných zpráv škole

Plán se aktivuje ve chvíli, kdy zaměstnanec školy obdrží výhružný telefonát nebo výhružnou zprávu elektronickou formou.

Telefonát

1. Zapište si ihned detaily rozhovoru nebo pořiďte screenshot/záznam obrazovky (čas, délka hovoru).
2. Pokud se Vám zobrazuje číslo volajícího, zapište je.
3. **Nikdy nezavěšujte!** Snažte se volající/volajícího udržet na telefonu, ptejte se na detaily a sdělení si zapisujte.
4. **Informujte ředitele školy** a odpovědné osoby.
5. **Informujte Policii ČR** a domluvte se na dalším postupu.
6. V případě potřeby iniciujte evakuaci podle svých interně stanovených postupů.
7. Policii a jednotkám IZS asistujte. Pomoci můžete např. s vhodným informováním přítomných osob, zabráněním vstupu do objektu apod.

Elektronická forma výhružky (sms, e-mail, zpráva na sociálních sítích)

1. **Neotevírejte** žádné přílohy a **neklíkejte** na žádné odkazy.
2. **Informujte ředitele školy** a odpovědné osoby.
3. **Informujte Policii ČR** a domluvte se na dalším postupu.
4. V případě potřeby iniciujte evakuaci podle svých interně stanovených postupů.
5. Policii a jednotkám IZS asistujte. Pomoci můžete např. s vhodným informováním přítomných osob, zabráněním vstupu do objektu apod.

Komunikace s ohroženými žáky

1. Posilte pocit bezpečí u sebe, druhých i celkově ve škole.
2. Dejte dětem prostor vyjádřit své pocity a myšlenky. Mějte pochopení pro jejich emoce a různé reakce. Komunikujte i s dětmi, které nebyly přímo ohroženy.
3. Podporujte zavedené běžné rutiny a řády s cílem udržení stability, ale s ohledem na situaci.
4. Veďte uklidňující rozhovory, ve kterých necháte žáky sdílet obavy a připomenejte jim, že situaci řeší profesionálové.
6. Podpora při návratu do školy je důležitá (komunikace mezi školou a rodiči, sledování změn v chování).

7.2 Šikana

7.2.1 Strategie pro vyšetření a řešení šikany ve třídě

Každý projev šikany je třeba **neprodleně oznámit** metodikovi prevence nebo dalšímu pracovníkovi ŠPP či vedení školy. **Varovné přímé a nepřímé signály** jsou uvedeny v Programu proti šikanování v **Příloze č.1.**

Řešení každé situace při výskytu šikany vychází ze stanovení jejího stádia.

- Počáteční šikana – v rámci školy (stádium 1, 2, 3- po vyhodnocení situace)
- Pokročilá šikana – ve spolupráci s dalšími institucemi (Policie ČR, OSPOD, PPP, klinický psycholog atd.), stádium 4, 5

7.2.2 Počáteční šikana

Pokud **zaměstnanec** školy má informace o projevech **počáteční** šikany, **má povinnost** postupovat dle následujících bodů:

1. Bezodkladně oznámit projev šikany metodikovi prevence, třídnímu učiteli (nebo školnímu psychologovi, výchovnému poradci nebo vedení školy).
2. Setkání TU a ŠPP vedení školy – zjištění dostupných informací o situaci a aktérech šikany.
3. Metodik prevence a třídní učitel povede rozhovory s žáky, kteří upozornili na šikanu, dále pak s obětí (oběťmi). Bude proveden zápis o události v rámci domluvy s žáky. V tuto chvíli je třeba upozornit, že škola má ohlašovací povinnost v případě možného výskytu trestného činu.
4. Vyhledání dalších svědků, vedení dalších rozhovorů, které povedou k získání více informací.
5. Zajištění ochrany oběti a svědků.
6. Rozhovor s agresory. **Není možné konfrontovat oběť a agresora ve stejný okamžik!!!**
7. Rozhovor s rodiči oběti.
8. Rozhovor s rodiči agresora.
9. Celkové vyhodnocení situace.
10. Doporučení odborné pomoci v případě negativních psychických dopadů na oběť. (PPP, psycholog, psychoterapeut)
11. Potrestání agresorů dle sankcí ve školním řádu.
12. Následná práce s celou třídou, kde se šikana vyskytla. (Metodik prevence, TU, odborník dle potřeby)

7.2.3 Pokročilá šikana

V případě **pokročilé šikany (stádium 4 a 5)**, kdy je naplněná podstata **trestného činu** (provinění), nebo se jedná o podezření na takovýto trestný čin (provinění) **není škola schopná** situaci **řešit sama**, je nutná spolupráce se specializovanými institucemi a Policií ČR.

Pokud **zaměstnanec** školy má informace o **pokročilé** šikaně, **má povinnost** postupovat dle následujících bodů:

1. **Bezodkladné** zajištění záchrany oběti (první pomoc, přivolání rychlé záchranné služby, oddělení od agresorů), zalarmování pedagogů v prostoru zjištění šikany
2. **Oznámení** situace metodikovi prevence, školnímu psychologovi a vedení školy, stanovení dalšího postupu.
3. **Oddělení agresorů od sebe**, zajištění dozoru dospělé osoby nad agresory tak, aby nemohlo dojít ke křivé výpovědi (po jejich vzájemné domluvě). Pokračovat v pomoci a podpoře oběti.
4. Vedení školy kontaktuje rodiče oběti a informuje je o události.
5. Nahlášení události Policii ČR – hlásí vedení školy.
6. Vyšetřování události. **Nikdy nekonfrontovat oběti a agresory!!!**
7. Po dohodě s rodiči oběti spolupracovat s dalšími institucemi (PPP, OSPOD, klinický psycholog, psychoterapeut) v případě negativních dopadů šikanování na oběť.
8. Potrestání agresora podle sankcí ve školním řádu.
9. Následná práce s agresorem (názor na vlastní chování, motivy, rodinné prostředí), zprostředkování péče PPP nebo jiných odborníků.
10. Práce se třídou, ve které k šikaně došlo (metodik prevence ve spolupráci s TU a externí organizace pozvaná školou)

7.2.4 Strategie při řešení kyberšikany

1. Škola se zabývá kyberšikanou vždy, když se o ní dozví.
2. Na začátku lze vyjít ze strategie při řešení počítačnické šikany, je třeba dobře zmapovat konkrétní případ a zajistit zklidnění oběti a možný materiál, případně svědky.
3. Pokud se průkazně potvrdí, že ke kyberšikaně došlo během výuky či pobytu ve škole, na školní akci apod., škola tuto situaci vždy začne řešit.
4. Celou věc škola oznámí Policii ČR. Skutečnost oznamuje ředitel školy.
5. Pokud škola zjistí, že ke kyberšikaně došlo mimo výuku, doporučí oběti se obrátit na Policii ČR.

Kyberšikana obdobně jako školní šikana sice není sama o sobě trestným činem ani přestupkem, ale její projevy mohou naplňovat skutkovou podstatu některých trestných činů.

7.2.5 Postup při odhalení šikany učitele

1. zajištění bezpečí a odborné pomoci pro pedagoga (odchod pedagoga ze třídy, čas na zpracování šoku, podpora kolegů, rodiny, vstup odborné pomoci)
2. zajištění dohledu ve třídě
3. izolace agresora
4. zajištění bezpečí pro ostatní žáky ve třídě
5. vyšetření sociálních vztahů ve třídě odborníkem
6. zajištění programu selektivní nebo indikované primární prevence ve třídě
7. řešení situace s žáky, rodiči, ostatními pedagogy

Právní odpovědnost školy: Ředitel školy nese zodpovědnost za zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví pro své zaměstnance dle §101a§ 102 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

7.2.6 Ohlašovací povinnost školy v případech šikany

- Zákonnému zástupci oběti i agresora – pokud dojde k šikaně v průběhu výuky (školský zákon)
- OSPOD – v případě, že situace je tak intenzivní, že ohrožuje zdravý vývoj žáka nebo v případě, že žáka ohrožuje někdo jiný nebo on ohrožuje sám sebe (č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů)
- Policii ČR – dojde-li ve spojení se šikanou k situaci, která má znaky trestného činu (č. 40/2009 Sb., trestní zákoník) Dle trestního zákoníku je povinností trestný čin **překazít, oznámit**. (Mohlo by se jednat o vraždu, zabití, těžké ublížení na zdraví, zbavení osobní svobody, loupeže, krádeže, vydírání, znásilnění, pohlavní zneužití.)

7.3 Návykové látky

Kouření v prostorách školy zakazuje tabákový zákon č. 379 /2005 Sb., který stanoví opatření směřující k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky. V § 8 tabákového zákona je stanoveno, na kterých místech je zakázáno kouřit. Tento zákon zakazuje v § 8 od st. 1 písm. b) kouření **ve vnějších i vnitřních** prostorách všech typů škol a školských zařízeních.

Postup při řešení konzumace či nálezu v budově školy, v jejích prostorách, na školní akci:

7.3.1 Tabákové výrobky

1. Odebrání tabákových výrobků, zajištění proti dalšímu užití
2. Rozhovor pedagoga s žákem-kuřákem (krátká intervence 5P – strukturovaný rozhovor v 5 krocích). Pokud je žák nezletilý, pedagog řeší, kdo, kdy, jak, kde získal tabákový výrobek.
3. Informování rodičů nezletilých žáků
4. Informování úřadů (OSPOD) v případě, že rodiče skutečnost, že žák kouří, dlouhodobě přehlíží.
5. Stanovení sankcí dle školního řádu
6. Zápis o události.

7.3.2 Alkohol

Prodej nebo podávání alkoholických nápojů osobám mladším 18 let je v ČR zakázáno. Zakázáno je rovněž osobám mladším 18 let alkohol nabízet, anebo je v konzumaci alkoholu podporovat.

1. Školním řádem škola stanoví zákaz užívání alkoholu v prostorách školy v době školního vyučování i na všech akcích školou pořádaných. Školním řádem stanovuje rovněž tyto sankce za porušení zákazu: napomenutí třídního učitele, důtka třídního učitele, důtka ředitele školy a snížený stupeň chování. Porušení zákazu bude vždy projednáváno na pedagogické radě za účelem hodnocení klasifikace chování žáka.
2. Podávání alkoholických nápojů osobám mladším 18 let může být trestným činem nebo přestupkem.

7.3.2. a) Konzumace alkoholu

1. Odebrání alkoholu, zajištění tekutiny a zabránění další konzumaci (tekutinu nepodrobovat žádnému testu).
2. Posouzení zdravotního stavu žáka, zavolání rychlé záchranné služby, i když nejví těžší známky opilosti (př. zvracení, nemožnost chůze, bezvědomí). Nalezenou tekutinu předat RZ při příjezdu.
3. Pokud žák není schopen výuky, vyrozumí škola zákonného zástupce a vyzve ho, aby si žáka vyzvedl ze školy.
4. Zjištění informace, kdo, kde a kdy alkohol poskytl
5. Oznámení události ŠMP, vedení školy.
6. Zápis o události (u koho byl alkohol nalezen, čas, místo). Pokud žák odmítne zápis podepsat, tuto skutečnost uvést do zápisu.
7. Informování zákonného zástupce nezletilého žáka, při opakovaném nálezu (konzumaci) informování OSPOD.
8. Poskytnutí kontaktu na odbornou pomoc v případě zájmu
9. Stanovení sankcí dle školního řádu

7.3.2. b) Nález alkoholu

1. Tekutinu nepodrobovat žádnému testu ke zjištění chemické struktury.
2. O nálezu ihned uvědomit ŠMP a vedení školy.
3. Nalezenou tekutinu uložit u vedení školy pro případ usvědčujícího důkazu.
4. Zpracovat stručný záznam o události.

7.3.3 Omamné a psychotropní látky (OPL)

Výroba, distribuce, přechovávání, šíření i propagace omamných a psychotropních látek je zakázána, a to bez ohledu na věk žáka a prostředí, ve kterém by k tomu docházelo. Zakázáno je rovněž navádění k užívání těchto látek.

Školním řádem škola stanovuje zákaz užívání OPL a jejich distribuci a přechovávání. Současně stanovuje zákaz vstupu do školy pod jejich vlivem. Školním řádem stanovuje rovněž tyto sankce za porušení zákazu: napomenutí třídního učitele, důtka třídního učitele, důtka ředitele školy a snížený stupeň v chování. Porušení zákazu bude vždy projednáváno na pedagogické radě za účelem hodnocení klasifikace chování žáka.

Ten, kdo se hodnověrným způsobem dozví, že jiný připravuje nebo páchá trestný čin nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů páchání nebo dokončení takového trestného činu nepřekazí, se sám vystavuje trestnímu stíhání. Překazit takový čin lze tím, že ho dotyčný včas oznámí orgánům Policie ČR nebo státnímu zástupci.

7.3.3. a) Konzumace OPL

1. Zabránění další distribuci a užití
2. Odebrání nálezu, zajištění látky k předání Policii ČR (látku nepodrobovat žádnému testu)
3. Zhodnocení zdravotního stavu žáka, který užil nebo mohl užít látku, přivolání rychlé záchranné služby i když nejví těžší známky působení látky
4. **Bezodkladné oznámení** nálezu ŠMP, vedení školy
5. **Bezodkladné oznámení** nálezu Policii ČR, provede ředitel školy
6. Do příjezdu Policie ČR jsou žáci pod dohledem dospělé osoby odděleně! Prohlídka osobních věcí žáka pedagogem je nepřípustná.
7. V případě nezletilého žáka informuje zákonného zástupce Policie ČR, škola informuje rodiče zletilého žáka.
8. Pedagog při příchodu Policie ČR zjistí, podle jakého zákona Policie ČR do školy vstupuje a tuto skutečnost zapíše. (Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR – jedná se o policistu, který šetří přestupky, z části i trestné činy. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, neboli trestním řádu-jedná se o policejní orgán, který vždy šetří jen trestné činy)
10. Zápis o události (kdo, kde, kdy, jak) Pokud žák odmítne zápis podepsat, tuto skutečnost uvést do zápisu.
11. Stanovení sankcí dle školního řádu
12. Poskytnutí kontaktu na odbornou pomoc v případě zájmu
13. Následná práce s žáky ve spolupráci s externí odbornou organizací

7.3.3. b) Nález OPL

1. Látku nepodrobovat žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
2. O nález ihned uvědomit vedení školy a ŠMP.
3. Za přítomnosti dalšího pracovníka školy vložit látku do obálky, napsat datum, čas a místo nález. Obálku přelepit, opatřit razítkem školy a svým podpisem a uschovat ji do školního trezoru.
4. O nález vyrozumět Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky.

Zadržení látky u žáka, která je považována za omamnou nebo psychotropní:

1. Zabavenou látku nepodrobovat žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
2. O nález ihned uvědomit vedení školy a ŠMP.

3. O nálezu sepsat stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byla látka nalezena – datum, místo a čas nálezu a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byla látka nalezena (nebo který látku odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen ředitel školy nebo jeho zástupce.
4. O nálezu vyrozumět Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky a informuje zákonného zástupce žáka.
5. V případě, že je látka nalezena u žáka, který se jí intoxikoval, předat látku zajištěnou výše uvedeným postupem přivolanému lékaři. Další postup nutný k identifikaci látky pak zajistí Policie ČR.

V případě, že má pracovník školy podezření, že u sebe žák uchovává OPL, ale tuto nezadrží:

1. oznámí skutečnost vedení školy.
2. Vedení školy izoluje žáka a do příjezdu Policie ČR je nutné mít ho pod dohledem. U žáka v žádném případě neprovádět osobní prohlídku nebo prohlídku jeho věcí. Zde se jedná o podezření ze spáchání trestného činu nebo přestupku, a proto řešení této situace spadá do kompetence Policie ČR.

7.4 Sebepoškození a poruchy příjmu potravy

Se skutečností je vždy obeznámen ŠMP a VP. Vždy je navázána spolupráce s rodiči žáka a lékařem, eventuálně je osloven OSPOD. **Pedagogický pracovník není terapeut!**

Zjištění sebepoškození a poruch příjmu potravy:

1. V případě přímého rizika ublížení či ohrožení života škola kontaktuje psychiatrické oddělení či kliniku spádové nemocnice i nedobrovolně – cílem je zabránit vážnému poškození zdraví žáka! Škola kontaktuje RZ i v případě, kdy nezaznamená u žáka vážnější zranění! (Přetrvává zde stále riziko, že žák mohl užít léky, či látky, které mohou začít působit později.)
2. Pokud žák není aktuálně ohrožen závažným sebezraněním, jsou osloveni zákonní zástupci žáka a jsou jim předány kontakty na dostupné psychiatrické či psychologické ambulance či krizová centra, která mohou dále pomoci situaci řešit. Je třeba snažit se navázat systematickou dlouhodobou spolupráci mezi rodinou a školou.
3. V případě poruch příjmu potravy je vhodné vyrozumět nejen rodiče, ale také pediatra, a to vždy, když dítě výrazněji zhubne, opakovaně bylo přistiženo, že zvrací (stačí informace od vrstevníků). Rodiče je vhodné informovat, i když dítě nechodí do školní jídelny.
4. Dítě a rodinu je třeba motivovat k návštěvě specialisty (psychiatrické a psychologické ambulance, krizová centra, linky důvěry).
5. Jsou stanoveny jasné hranice a pravidla chování žáka na půdě školy.

7.5 Krádeže, vandalismus

Krádeže jsou protiprávním jednáním. Pokud se škola o takovém jednání dozví, bude tuto skutečnost hlásit orgánům činným v trestním řízení, nebo doporučí poškozenému (jeho zákonnému zástupci), aby se na tyto orgány obrátil.

Nošení cenných věcí (zejména věcí malých rozměrů) do školy je rizikové, může dojít k jejich ztrátě nebo odcizení. Škola žákům doporučuje cenné věci, které nesouvisí s vyučováním a vzděláváním nechávat doma. Pedagogové vedou žáky k tomu, aby dokázali protiprávní jednání rozpoznat, byli všímaví vůči svému okolí a v případě, kdy budou svědky takového jednání, ohlásili věc pedagogickému pracovníkovi školy.

Postup při nahlášení krádeže žákem:

1. O události pořídit záznam na základě výpovědi poškozeného.
2. Věc předat orgánům činným v trestním řízení (ohlásit na místní nebo obvodní oddělení Policie ČR), nebo poučit poškozeného žáka (jeho zákonného zástupce), že má tuto možnost.
3. V případě, že je znám pachatel mladší 18 let, je třeba nahlásit věc OSPOD a současně věc předat orgánům činným v trestním řízení.

Postup proti vandalismu:

Každý je odpovědný za škody, které svým jednáním způsobil, a proto po něm bude škola požadovat náhradu, jestliže škodu způsobil úmyslně nebo z nedbalosti. V poučeních o bezpečnosti a ochraně zdraví je třeba se problematice vzniklých škod věnovat a žáky opakovaně upozorňovat na jednání, které k poškození majetku vede a jak se takovému jednání vyhnout.

Postup při vzniku škody:

1. Při vzniku škody na školním majetku, je třeba o celé záležitosti vyhotovit záznam a pokusit se odhalit viníka.
2. V případě, že viníka škola zná, může na něm (jeho zákonném zástupci) vymáhat náhradu škody.
3. V případě, že nedojde mezi zákonnými zástupci nezletilého dítěte a školou k dohodě o náhradu škody, může škola vymáhat náhradu soudní cestou.

7.6 Zbraně

Je zakázáno nosit do školy a používat věci zdraví a život ohrožující (zbraně, nože, výbušniny, třaskaviny, petardy, zápalky a zapalovače...)

Postup v případě zjištění vnesení zdraví a život ohrožujících věcí:

1. Informovat vedení školy.
2. Zajistit nebezpečnou věc a vyhotovit záznam s podpisem všech zúčastněných osob.
3. Okamžitě informovat zákonného zástupce žáka a vyzvat ho ke školní návštěvě, kde mu bude nebezpečná věc předána.
4. Stanovení sankcí na základě školního řádu.

7.7 Vniknutí cizí osoby či osob do areálu školy

Pokud dojde k vniknutí cizí osoby či osob a je důvod domnívat se, že jsou tyto osoby nebezpečné, pak je **zaměstnanec**, který toto zjistí, **povinen**

1. neprodleně uvědomit Policii ČR
2. neprodleně oznámit tuto skutečnost nadřízenému zaměstnanci – řediteli školy, event. osobě, která je pověřena jeho zastupováním
3. vyčkat příjezdu hlídky a zpřístupnit objekt prohlídce

Reakce v případě útoku

- Uteč! Dostaň se z dosahu útočnicka!
- Zamkni se! (zabarikáduj, znemožni nebo zkomplikuj vstup)
- Vypni techniku v učebně! (PC, dataprojektory) ticho je důležité
- Zapni tichý režim mobilů! (přístroj nevypínej)
- Varuj ostatní! (mobil)

- Volej tísňovou linku 158, oznam, kde jsi a co se děje!
- Zkus zklidnit ostatní v místnosti!
- Nereaguj na osoby za dveřmi! (možná lest)
- Vyčkej příchodu policie, dbej jejich pokynů, nepleť se do cesty!
- V případě přímého ohrožení se braň!

7.8 Zásady přístupů k žákům s PAS

Poruchy autistického spektra (dále jen „PAS“) jsou skupinou poruch, které se diagnostikují na základě projevů chování. V praxi se stále můžeme setkat s označením pervazivní (všepronikající) vývojové poruchy a s vydělováním jednotlivých diagnostických kategorií, mezi které jsou řazeny mj. dětský autismus, atypický autismus, Rettův syndrom, Aspergerův syndrom, jiné pervazivní vývojové poruchy, pervazivní vývojová porucha nespecifikovaná (10. revize Mezinárodní klasifikace nemocí).

Chování a projevy každého dítěte, žáka, studenta (dále jen „žák“) s PAS mohou být značně různorodé.

Základní specifika v chování:

- v sociální interakci a sociálním chování
- ve verbální i neverbální komunikaci
- v oblasti představivosti a hry, chování (repetitivní vzorce chování), zájmů nebo aktivit
- v oblasti smyslové percepce

7.8.1 Zásady přístupu při výchově a vzdělávání žáků s PAS

- Zásada přesnosti, jasnosti instrukcí a zajištění předvídatelnosti
- Zásada strukturování pracovního dne a činností
- Zásada jasné a konkrétní motivace
- Zásada klidného a empatického přístupu
- Zásada dodržování časové souslednosti úkolů
- Zásada vyšší míry vizuální podpory
- Zásada posilující koncentraci pozornosti
- Zásada srozumitelného nastavování sociálně komunikačních pravidel a zvládnání situací, které vyžadují praktickou zkušenost
- Zásada střídání pracovních činností a odpočinku

7.8.2 Spolupráce škola – zákonný zástupce žáka – odborní pracovníci

- spolupráce školy a zákonných zástupců žáků
- nastavení a využívání vzájemné informovanosti aktérů zapojených do vzdělávacího procesu žáka s PAS (např. pedagog; asistent pedagoga; zákonný zástupce; vychovatel; výchovný poradce)
- spolupráce se školním psychologem

7.8.3 Doporučený postup školy pro prevenci vzniku problémových situací u žáků s PAS

- znát specifika v chování žáka a reflektovat je v rámci fungování třídy a školy (např. při výběru konkrétní třídy žáka; zavedení vizualizačních prvků pro zlepšení orientace ve škole).

- identifikování oblasti či projevů v chování, které mohou v kontextu školy působit jako nestandardní, nežádoucí či problémové – to na základě doporučení ŠPZ a dohody se zákonnými zástupci žáka (viz Specifika v chování žáků s poruchou autistického spektra)
- sledovat, v jakých situacích se chování objevuje, co může být jeho příčinou (sledujeme tedy, co chování předcházelo)
např.:
- chování jako forma vyjádření emocí
- chování jako projev neporozumění situaci
- chování jako forma komunikace
- chování jako prostředek dosažení cíle
- chování jako následek přetížení v oblasti smyslového vnímání či obtíží se smyslovou integrací
- chování jako následek polaritních přesvědčení (černobílé myšlení)

7.8.3. a) Stanovení projevů v chování, které jsou pro žáka charakteristické

- **tolerování projevů v chování** (typicky např. stereotypie v chování nezbytná pro základní pocit bezpečí žáka, např. nošení oblíbeného předmětu do školy; možnost odpočinku mimo třídu; umožnění objetí učitele v rámci rituálu vítání a loučení),
- **chování v prostředí školy problémové** (např. vykřikování vulgarismů; házení předměty; nedodržování osobní zóny při sociálním kontaktu). U takového chování bude stanoven **intervenční postup, jak s daným chováním pracovat, jasně dané konkrétní strategie** (např. ignorování; posilování žádoucího chování; způsob komunikování zpětné vazby) vycházející z doporučení ŠPZ, zkušenosti zákonných zástupců žáka a třídního učitele (či dalších pedagogických pracovníků, např. asistenta pedagoga).

Výše uvedené skutečnosti můžeme zohlednit v rámci individuálního vzdělávacího plánu nebo pouze vytvořit individuální výchovný plán. Konkrétní postup závisí na rozhodnutí ředitele školy.

7.8.3. b) Komplexní týmový přístup v rámci školy

- škola se řídí pokyny SPC (PPP) v závěrech vyšetření určených pro školu v Doporučení pro vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen „Doporučení“)
- ředitelem školy pověřený pedagogický pracovník (nejvhodněji pedagogický pracovník školního poradenského pracoviště) zodpovídá za spolupráci se školským poradenským zařízením, v jehož péči je daný žák s PAS
- pověřený pedagogický pracovník (ve spolupráci s příslušným ŠPZ) seznámí pedagogické i nepedagogické pracovníky školy, kteří budou se žákem v kontaktu (např. při výuce, v tělocvičně, ve školní jídelně), s obecnými specifiky žáka s PAS, se specifiky v chování a komunikaci, dále se zásadními a podstatnými informacemi o individuálních zvláštěnostech a potřebách daného žáka
- pověřený pedagogický pracovník úzce spolupracuje s třídním učitelem žáka a školním metodikem prevence, organizuje ve spolupráci se školním poradenským pracovištěm (případně ŠPZ) kazuistické semináře pro sdílení dobré i špatné praxe v oblasti prevence a předcházení vzniku nežádoucího chování žáků s PAS nebo v oblasti řešení akutních krizových situací

- třídní učitel úzce spolupracuje se zákonnými zástupci žáka a pravidelně je kontaktuje ve snaze zajištění optimální podpory pro vzdělávání žáka
- TU neprodleně informuje zákonné zástupce žáka a pověřeného pracovníka školy o změnách v chování, změnách aktuálního zdravotního stavu, projevech problémového chování žáka
- TU neprodleně informuje zákonné zástupce o plánovaných nebo náhlých změnách ve školním prostředí oproti nastavenému standardu (např. personální změny v případě onemocnění pedagogického pracovníka; akutní nebo plánovaná rekonstrukce opravy v areálu školy)
- TU v případě potřeby a po dohodě se zákonným zástupcem spolupracuje s lékařskými specialisty, v jejichž péči je žák s PAS veden – především praktickým lékařem pro děti a dorost, dětským psychiatrem, případně dětským klinickým psychologem

7.8.4 Řešení krizové situace u žáka s PAS

Po proběhlé krizové situaci u žáka s PAS je vhodné **vysvětlit spolužákům, co bylo příčinou** reakce, jak můžeme těmto reakcím předcházet a dále jak se můžeme v podobných situacích zachovat. Vždy je potřeba **vycházet z aktuální situace a nejlépe ke spolupráci přizvat pracovníky ŠPP, případně vyhodnotit závažnost celé situace** a následně postupovat v zájmu ochrany zdraví žáka.

7.8.4. a) Agresivní chování žáka

- zajistit bezpečí ostatním žákům (zajistíme odchod žáka s PAS × ostatních žáků ze třídy)
- hovoříme klidným hlasem (v případě, že žák reaguje negativně, nekomunikujeme s ním)
- popisujeme situaci, snažíme se ho uklidnit, odstraníme z žákova dosahu nebezpečné předměty (např. židle, nůžky)
- přivoláme pomoc alespoň jednoho dalšího dospělého, prostřednictvím mobilního telefonu, s pomocí žáků, případně dalších dospělých osob
- snažíme se žáka verbálně uklidnit, pomalu se k němu přibližujeme, ale pouze do bezpečné vzdálenosti
- udržujeme mezi žákem a námi ochrannou bariéru (např. školní lavice)
- pokud žák na uklidňování reaguje, můžeme se k němu dále přibližovat, přičemž stále hovoříme klidným hlasem a uklidňujeme ho (vždy je třeba vzít v úvahu fyzickou sílu žáka, která se v situaci afektu násobí)
- snažíme se, aby se žák posadil např. na zem, na židli, na koberec a pokračujeme v jeho zklidňování
- pokud afekt stále trvá, udržujeme bezpečný odstup, hlídáme, aby si žák neublížil, zajišťujeme prostor (např. u oken), verbálně ho uklidňujeme a čekáme na pomoc dalšího dospělého
- kontaktujeme zákonné zástupce žáka, v případě potřeby Zdravotnickou záchrannou službu, při agresi vůči druhým osobám i Policii ČR (ve zvláště závažných případech).

PLÁN A – ODVEDENÍ ŽÁKA:

- vyučující zajistí bezpečnost žáků ve třídě a požádá o spolupráci další pedagogické pracovníky tak, aby bylo možné převést žáka v akutní krizi do klidného a bezpečného prostředí

- vyučující vyčká momentu uklidnění žáka, uplatňuje prvky motivace ke znovunavrácení žáka do učebního procesu, případně při přetrvávajícím afektu je informován zákonný zástupce žáka nebo je zavolána Zdravotnická záchranná služba

PLÁN B – ODVEDENÍ TŘÍDY:

- v případě ohrožujícího chování žáka s PAS, kdy není možné jeho převedení do jiného prostoru školy, vyučující zajistí spolupráci s určenými pedagogickými pracovníky a bezpečné přesunutí žáků třídy do náhradních prostor
- pokračuje snaha o zklidnění žáka, pokud se zklidnění žáka nedaří, je třeba upozornit zákonného zástupce, případně požádat o odbornou pomoc (Zdravotnická záchranná služba)

7.8.4. b) Autoagresivní chování žáka

to je: kousání se; bouchání se do hlavy; bití hlavou o stěnu/o zem; vytrhávání si vlasů

- zajistit bezpečí ostatním žákům (zajistíme odchod žáků ze třídy)
- na žáka v akutním afektivním stavu hovoříme klidným hlasem, snažíme se ho uklidnit
- přivoláme pomoc alespoň jednoho dalšího dospělého prostřednictvím mobilního telefonu, s pomocí žáků, případně dalších dospělých osob
- stále se snažíme žáka verbálně uklidnit, pomalu se přibližujeme k žákovi (do bezpečné vzdálenosti), snažíme se autoagresivní chování zastavit (vždy je třeba nutné vzít v úvahu fyzickou sílu žáka, která se v situaci afektu násobí), např. vzít žáka za ruce, navázat oční kontakt, nabídnout alternativu (změnu situace);
- v případě velké fyzické síly čekáme na pomoc dalšího dospělého
- kontaktujeme zákonné zástupce žáka, v případě potřeby Zdravotnickou záchrannou službu, při agresi vůči druhým osobám i Policii ČR (ve zvlášť závažných případech).

7.8.4. c) Vznik rizikové situace mimo budovu školy

- povinností pedagogického pracovníka je chránit bezpečí a zdraví žáka i mimo budovu školy/školského zařízení, kdy provádění této zásady má svůj odraz ve školském zákoně a dalších prováděcích předpisech. Jedná se např. o pravidla, která se týkají pedagogického dohledu nad žáky v případě výuky mimo místo, kde se obvykle uskutečňuje vzdělávání (např. § 3 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů, který stanovuje, že při akcích mimo místo, kde škola uskutečňuje vzdělávání, nesmí na jednu osobu zajišťující bezpečnost a ochranu zdraví žáků připadnout více než 25 žáků. Výjimku z tohoto počtu může stanovit s ohledem na náročnost zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků ředitel školy)
- pedagogický pracovník by měl při mimoškolních akcích zohlednit specifika projevů žáka s PAS (např. pro některé žáky s PAS může být cestování v MHD v dopravní špičce spouštěčem problémového chování)

- jestliže dojde ke krizové situaci, snažíme se zajistit bezpečí ostatním žákům, žáka s PAS se snažíme verbálně uklidňovat, zastavit ho, přimět ho, aby se posadil, fyzicky blokuje cestu k silnici a dalším nebezpečným místům (např. vodní plocha, koleje)
- je vhodné zajistit, aby se do řešení situace nezapojovali kolemjdoucí a ostatní neznámé/nepoučené osoby;
- čekáme, až afekt u žáka s PAS zeslábně, informujeme o situaci školu a zákonné zástupce žáka, dohodneme se na dalších krocích
- v případě, že je situace i nadále vážná, kontaktujeme Zdravotnickou záchrannou službu, při agresi vůči druhým osobám i Policii ČR (ve zvlášť závažných případech)

7.8.4. d) Scénář mimoškolní akce

- pokud se žák účastní mimoškolní akce (např. divadelní představení; výstavy; besedy; návštěva knihovny; školní výlety; exkurze), musí být o času konání, průběhu a náplni včas informován samotný žák i jeho zákonný zástupce. Mimoškolní akce se žák účastní po vzájemné domluvě třídního učitele a zákonného zástupce, s přihlédnutím ke specifickým projevům žáka s PAS v chování, k aktuálnímu stavu žáka a charakteru akce;
- po dobu mimoškolní akce se pedagogický pracovník věnuje zejména zabezpečení bezpečí žáka s PAS i ostatních žáků, snaží se předcházet krizovým situacím;
- v případě problémového chování realizuje pedagogický pracovník krizový scénář dle pravidel popsaných v Krizovém plánu, případně postupuje obdobně jako v plánu A. Každá taková situace by měla být následně zaznamenána, měly by být zachyceny její příčiny, průběh a postupy při řešení, zároveň by se mělo zaznamenat, zda a případně co napomohlo k řešení situace.

Převzato z Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č. j.: 21291/2010-28), Příloha č. 22

7.9 Rasismus, Xenofobie, Extremismus

1. Extremistické chování

- vědomě konáno ve prospěch politických, náboženských a etnických hnutí a ideologií, která směřují proti základům demokratického ústavního státu
- u studentů/žáků se zpravidla jedná pouze o dílčí postoje a formy podpory, které mají často pouze slabý ideologický základ

2. Rasistické chování

- hodnotí příslušníky určitých skupin na základě přisouzení psychických a mentálních schopností a dovedností definovaných podle biologického, rasového či národnostního původu (ve formě „tvrdého rasismu“) tyto skupiny i poškozují

3. Xenofobní chování

- na základě subjektivně stanovených prvků cizosti (jinakosti) vyvolává obavy ze subjektů, které jsou jako cizí pojímány a v krajních případech může vést k jejich poškozování, což vyvolává protireakci

Rasistické a xenofobní postoje mohou být vyjadřovány i osobami, které nepatří do extremistické scény, přičemž např. rasistické nadávky mohou rovnoměrně užívat dívky i chlapci.

Ve všeobecně vzdělávacích předmětech (DEJ, ZSV) probíhá výuka o extremismu a o negativních spojených s minulostí a současností extremismu, rasismu, xenofobie a antisemitismu.

Sankce za projevy extremismu a souvisejících jevů jsou stanoveny školním řádem.

7.9.1 Postup při řešení

- zjistit hloubku extremistického přesvědčení či rasistických, xenofobních anebo antisemitských postojů u jednotlivců
- zjistit případné vazby na extremistickou scénu mimo školu
- zjistit rozšíření uvedených postojů v kolektivu, třídě, škole
- vyvolat diskusi o problémech souvisejících s uvedenými postoji s cílem odhalit jejich příčinu
- nabídnout alternativní volnočasové aktivity
- zaměřit výuku na tyto problémy
- okamžitě a razantně vystoupit proti projevům intolerance mezi žáky vyvolanými uvedenými postoji a názory (ale ihned nevyhrožovat zákonnými postihy a tresty)
- pozvat experty k diskusi s žáky/studenty
- **informovat rodiče** v případě zjištění uvedených hlouběji zakotvených postojů a nabídnout jim spolupráci
- v případě závažných projevů (především násilných) **informovat bezpečnostní složky (Policii ČR)**, stejně tak při podezření na promyšlenou a extremisticky, rasisticky, xenofobně nebo antisemitsky motivovanou činnost (např. opakované rasistické verbální výpady se závažnými dopady na psychiku osob)

Zpracovala: Mgr. Michaela Lavo, metodik prevence

Tento vnitřní předpis nabývá účinnosti 1. 9. 2024 a nahrazuje předpis gymnázia č. j. Gyzoza 922/2023, VP/2023/14a.

V Pardubicích 1. 9. 2024

Mgr. Petr Harbich
ředitel školy